

2. Den store verden tager imod

Køen til paskontrollen i Santa Cruz' internationale lufthavn snegler sig frem, en ligbleg mor med tre klynkende småbørn danner bagtrop. Tøjet klæber til kroppen, vi har propper i ørerne og sand i øjnene, gulvet gynger.

Da vi endelig får vores stempler, er det tredive timer siden, vi forlod Danmark. Vi finder en pengeautomat, og *yes!* – mit nye Visa Electron virker, maskinen spytter en fed stak bolivianos ud.

Så går vi ud af lufthavnsbygningen, ud i den store verden.

Og den store verden er blændende hvid middagssol, der svier i øjnene. Den store verden er støv, der hvirvler rundt for gloende vindpust, den er svajende palmer og en sværm af fluer over en død hund foran indgangen til terminalen. Den store verden er dyttende bilhorn og hvinende bremses og dieselos og en lille dreng med bare fødder og et papskilt bundet om maven og en tyk politimand, der jager ham væk. Den store verden er en taxa-chauffør, to taxachauffører, fem, som langer ud efter vores rygsække og råber op i munden på hinanden, og vi flygter ind i den førstes bulede vogn for at slippe væk fra de fire andre, og der er kun plads til én rygsæk i bagagerummet, fordi det er halvt fyldt med benzindunke, men han griner bredt uden overmundstænder og binder de to

andre fast på taget med en stump tøjsnor.

“*Á donde?* Hvorhen?” Han vrider sig rundt i sædet, øjnene flakser mellem Tianas lyse hår og blusens dybe udskæring.

“Et hotel,” siger jeg. “Billigt.”

“*Barato*, billigt, *sisi*,” griner han indforstået og starter dytten, men holder straks efter ind til siden igen.

Den store verden er blevet blå blink og hylende sirener og en sværm af politibiler og en armygrøn bus uden ruder, der bremses hårdt op og bliver holdende på tværs af vejen. Den store verden bliver camouflagede mænd med sorte hætter og maskinpistoler, som springer ud af bussen og stormer krumbøjede ind i lufthavnsbygningen. Og et svimmelt øjeblik er jeg sikker på, at den også er en stemme, der råber “*Señorita Tiana!*” ... men det kan jo ikke passe.

Chaufføren kanter bilen forbi politibussen, gestikulerer og rabler en masse af sig. Hans spansk er anderledes end det, Carmen María har lært os; næsten alle s’erne mangler. Men jeg forstår så meget, at politiet er på jagt efter *drogas* – stoffer, narko.

Trafikken er tæt ind mod byen. Vi snor os ud og ind mellem de andre biler og sparer ikke på hornet. Den glohede blæst står ind gennem de åbne vinduer. Gulnet skumgummipolstring stikker op af de hullede sæder. En korsfæstet plastic-Jesus dingler i forruden.

“I sidste uge fandt de fem tons kokain derude,” fortæller chaufføren i lidt roligere tempo. “Pakket i konservesdåser, klar til at blive fløjet til Europa.”

“Fem *tons* –?”

“Fem tons, ja, fem tusind kilo. Mange, mange penge! Hundreder af millioner!” Han slår ud med armene, basker

til rattet og har nær fået os alle pulveriseret under en lastvogn.

“Seks mænd arresteret,” fortsætter han uanfægtet. “Garanteret colombianere. Eller chilenerne.”

Vi holder for rødt. Den store verden bliver en gammel kone med et væskende sår i panden og en køletaske over skulderen, som tripper rundt mellem bilerne og sælger halvsmeltede is – “*Helados, helados!*” En lille dreng med spand og svamp smider sig ind over køleren, pøser lor-tebrunt vand på forruden og skrubber den ren for støv og kvaste insekter; han griner bredt, da chaufføren stikker ham en mønt, men hans øjne er blanke og tomme. En deform tiggerhånd med negle som krumme fuglekløer smutter ind ad vinduet i min side og jager ned i brystlommen på min skjorte. Jeg sidder som lammet og mærker kløerne bore sig ind gennem stoffet, men chaufføren brøler, haler en lægtehammer frem under sædet og svinger den over mit hoved. Tiggerhånden forsvinder.

Chaufføren kysser hammerens hoved, inden han lægger den tilbage under sædet:

“Der er meget, meget farligt i Santa Cruz.”

Folk dytter arrigt omme bag os, lyset er skiftet til grønt. Han giver dem fingeren og sparker til speederen.

* * *

“Godt, vi har *el Pequeño!*” siger Rune og Tiana i munden på hinanden – for fjerde gang, det er nærmest blevet et mantra – og sender mig et blegt, halvt drillende og halvt appellerende smil. For *el Pequeño*, “den lille”, det er mig, og tilnavnet er både en konstatering og en vits: Jeg er mindst af alder (otte måneder fra de atten), men suverænt

størst med hensyn til muskelmasse.

Og lige nu er det nok mest det sidste, de tænker på.

For bortset fra de falmede pinupper på væggen og ejeren (der ligesom er for affældig til at tælle med) er Tiana det eneste hunkønsvæsen på den lille grillsnask. Et lyshåret hunkønsvæsen tilmed, og som sådan tiltrækker hun mange grådige blikke fra de brede, lavstammede mænd med sorte øjne og cigaretstumper i mundvigene, der kommer tumlende ind fra det sydende marked. De macho-bøvser over bjerne, der er en aggressiv energi i deres arme, og de råber højt, højt nok til at overdøve det flimrende fjernsyn, selvom det kører for fuld volumen. Det er derfor, Tiana og hendes splejs af en kæreste (siden jeg var ni, har jeg vidst, hvor lidt han er værd i nærkamp) er så taknemmelige for mit selskab: De ser mig, Jernbøjer-Jonas, som deres beskytter og bodyguard.

Jeg takker for tilliden og håber, jeg bliver forskånet for at leve op til den. Hvem ved, hvad de fyre gemmer i lommerne af knojern og små skarpe ting?

Kroppen er stadig airborne, og hovedet føles, som om det er stoppet ud med rockwool. Kyllingen driver af fedt, og det fremmer ikke appetitten, at vi kom til at kikke om bag forhænget, ind i det, der skal forestille et køkken, men ligner en drypstenhule af fedtsammenklistret skidt ...

Rune gaber. Hans hud er gennemsigtig af træthed.

“Kors, hvor de glør!” Tiana får rynker på næsen.

“Det er måske heller ikke lige det smarteste at udstille det dér,” siger Rune med øjnene på hendes smykke, sølvsmykket med de blå sten.

“Det er kun fedt, hvis det bliver hugget. Jeg gider ikke min fars bestikkelsesgaver,” vrisser hans kæreste. “Og forresten er det ikke det, de glør på. Jeg skulle have farvet

mit hår. Hvad hedder henna på spansk?”

“*Henna*, bare uden h-lyd, hvad ellers?” siger Rune.

“Du har nok pludselig fået fod på det spanske.”

Åh jo, stemningen er temmelig flad. Jeg prøver at peppe den op:

“Tredive bolivianos, det er jo ingen penge ...”

For tredive bolivianos var, hvad vi slap med at betale for et tresengshummer på et hotel på anden sal i en af de mange gyder, der udgør Mercado los Pozos – Santa Cruz’ vældige, labyrintiske marked, en hel bydel for sig, hvor vores ven taxachaufføren satte os af med et sidste blik på Tianas bryster og et svedent grin: “*Muy barato, amigos* – meget billigt, venner.”

Hotellet har ikke noget navn, værelset ingen vinduer og døren ingen lås, kun en krog til at sætte på indvendig fra. Og værten, en overvældende fed mand, der er groet fast foran fjernsynet lige inden for døren, havde tilsyneladende ingen stemme. I hvert fald klarede han formaliteterne omkring afregningen i suveræn tavshed (penge-sedlerne blev holdt op mod den nøgne pære og ransaget nøje). Da vi antydede, at vi var utrygge ved at efterlade rygsækkene (Rune: “Og min guitar!”) i det uaflyste værelse, fiskede han – stadig uden et ord – en enorm tromlerevolver op af skuffen og vuggede den i sin bjørnelab. Hvilket vi valgte at tolke som et løfte om at passe på vores ejendele ...

To mænd ved nabobordet smøger ærmerne op og lægger arm. De andre hepper begejstret. De to duellant-ter pruster og stønner og hiver sig halvt op at stå. Så giver den ene pludselig op, klasker ind over bordet og fejer et batteri flasker på gulvet.

Snaskens ejer kommer strygende ud gennem forhæn-

get: “*Estúpidos! Bastardos!*” Hendes stemme er ikke spor affældig, og hun har en gloende stegepande i hånden.

Vi ser på hinanden. Der er stadig kød på kyllingeskrogene. Men det er tid til opbrud.

Solens sidste stråler snitter de skæve hustage, markedet er så småt ved at lukke ned. Men der er stadig masser af liv i de smalle gyder. Runde koner råber sig hæse bag bjerge af frugt og brød, Levis-kopier og bleggule kyllingelig. “*Compre, compre! Køb, køb!*” Unge mænd med hestehale og smalle øjne sælger hjemmebrændte cd’er (*Made in Bolivia, Latino-Rock*); syntetisk disko gjalder fra ghetto-blasterne. En mand går rundt med perlende læskedrikke (blå, røde, grønne) skænket op i plasticrus på en bakke. Småbørn sover i tremmekasser under trillebøre, hunde laver hvalpe i rendestenen. En pige med arme så tynde som pinde falbyder guldfisk i vandfyldte plasticposer.

Mørket falder hurtigt på. Små madboder på hjul rykker ind, røgspiralerne stiger mod de orange gadelygter, grilløs fylder de smalle gyder.

Og med mørket vokser de hjemløse og tiggerne frem langs de afskallede husfacader. En gammel mand hyller sig ind i aviser og tæpper, stiller et par papkasser på højkant som et skjold imod verden og vender den mumlende ryggen. Kvinder med småbørn krummet sammen i livmoderstilling sidder midt på fortøvet med hænderne rakt frem som skåle på armenes svajende søjler.

Skal man give dem noget? Det er da for sygt bare at gå forbi, som om man ikke ser dem. Men hvor meget? Bæltepungen gnaver om kap med samvittigheden, tyk og stiv af bolivianos.

Klynger af unge mænd med uro i kroppen hænger på gadehjørnerne og kæfter op, men bliver tavse ved synet af Tianas lyse hår og kvitterer for det med dæmpede pift, når vi er passeret.

“Hvor er jeg bare søvnig,” gaber Tiana. “Skal vi ikke gå hen på hotellet?”

Rune har ingen indvendinger, heller ikke jeg. Jeg kunne lægge mig ned mellem tiggerne og sove på stedet. Og jeg troede faktisk også, at det var det, vi var: på vej hen på hotellet. Men pludselig er jeg ikke så sikker. Gyderne ligner hinanden, og mørket gør ikke labyrinten lettere at finde rundt i.

“Det er den her vej.” Rune lyder beroligende sikker.

“*Psst, amigos!*” En mand i sort poncho træder ud foran os, vifter med et bundt sedler og vil veksle penge, “*dólares!*”

“Nej tak, *señor.*” Ingen grund til at være uhøflig. Men vores pæne manerer er spildt på stodderen, han bliver ved med sit *psst-psst* og følger os i hælene til enden af gyden.

Dér vil Rune til venstre og Tiana til højre. Begge appellerer til mig. Jeg insisterer diplomatisk på, at vi bare skal fortsætte ligeud. Og må samtidig erkende, at jeg ikke aner, hvor vi er.

En dreng med bar overkrop og lasede bukser dingler ud på fortovet, buser ind i mig og trimler om på fliserne. Jeg bøjer mig over ham for at hjælpe ham op, men skyn-der mig videre, da jeg ser hans fjogede grin og savlende mund og den opsprættede limtube, som han trykker mod næsen.

“Måske skulle vi spørge en eller anden ...” siger Tiana uden overbevisning.

For hvad er det lige, vi skal spørge om? Hotellet har jo ikke noget navn!

En bil hugger bremserne i og standser foran noget levende, der er på vej over gaden. I lyset fra forlygterne ser jeg, at det ikke er en hund, som jeg et øjeblik troede, men en mand uden ben. Han vrikker sig frem gennem støvet på albuer og røv, fulgt på vej af hidsige dyt fra den ventende bil.

Tiana stopper op:

“Var vi ikke her for lidt siden?”

Jo, vi var: Vi har set ham før, den gamle, der ligger dér og sover bag sine papkasser; vi er gået i ring. Mens vi står og kikker fortabt på hinanden, kommer en flok drenge løbende, tromler gennem papbarrikaden og kaster sig over den gamle med slag og spark.

“Nej, Jonas, lad vær’,” mumler Rune, for jeg tager uvilkarligt et par skridt over imod dem.

Den gamle vrider sig jamrende mellem sine aviser. Drengene spæner videre med hans tæpper i favnen. Jeg står ude på kørebanen med knyttede hænder og hamrende hjerte. Derfra får jeg øje på en defekt neonreklame for Coca-Cola og husker, at den har jeg også set før: over døren til vores hotel.

Jeg drømmer, at jeg står bag disken derhjemme på tanken. Dankortterminalen er gået ned. Kunderne står i kø helt ud mellem benzinstanderne, de har alle sammen en forskærerkniv i hånden. Jeg tænker, at så mange albuestød har jeg ikke i mig. En eller anden råber: “Et dyr!”, og lyset går ud.

Jeg sætter mig op i mørket med et spjæt, lysvågen med ét, selvom hovedet kimer af træthed.

“Et dyr!” vræler Rune. “Der var sgu et dyr, det løb hen over kinden på mig!”

Jeg vælter ud af sengen og over mod døren, famler efter kontakten. Sætter den nøgne fod på noget hårdt og mærker det krible, før det bliver kvast under vægten og klæber til fodsålen.

Min hånd finder det, den søger. Værelset fyldes af grelt lys fra den nøgne pære. De flade, brune dyr er på størrelse med min tommelfinger; et øjeblik ser vi dem flintre hen over vægge og loft og gulv og hører den knitrende lyd af deres ben. Så er de forsvundet i sprækker og kroge.

“Kakerlakker,” siger Tiana. Jeg kan høre på stemmen, at de hører ind under samme undtagelsesparagraf som edderkopper i hendes private dyreværnslov.

Noget vælter i værelset ved siden af, en kvinde råber op. Vi kan høre hvert ord gennem den tynde væg: Hun vil have penge, hundrede bolivianos. Der lyder et klask, hendes råben bliver et vræl.

“*Putá!* Luder!” snerrer en dyb stemme. Nyt klask. De tumler rundt derinde, vælter ind i væggen – og væggen er bare nogle tynde masonitplader, og nu slipper en af dem taget i lægterne, vipper ind mod os og lægger sig i en skrå vinkel over min seng.

Den skæggede mand og den laskede kvinde omme bag den er nøgne. Han har en flaske i den ene hånd, den anden prøver at skjule hans blålilla pik. Kvinden tæsker løs på ham med en sko, men holder inde, da hun ser, der er publikum på.

Et langt øjeblik glør vi bare ind på hinanden.

Så stiller manden flasken fra sig og bukker svimmelt, men galant.

“*Perdón!* Undskyld!” Han bøjer sig frem og haler

masonitpladen tilbage på plads.

Hvorefter kamphandlerne fortsætter inde bag væggen, og jeg skraber det klæbrige kakerlaklig af foden.

Sådan forløber vores første dag i Sydamerika, sådan tager den store verden imod os. Næste morgen flytter vi til et kakerlakløst backpackerhotel i et mere roligt kvarter, til halvtreds bolivianos per snude. Segner om i de bløde senge og sover ti timer.